

Motion till riksdagen 2011/12:Ub366

av **Hans Ekström m.fl. (S)**

Forskningsmedel till Mälardalens högskola

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förutsättningarna för forskning vid Mälardalens högskola.

Motivering

Det är en självklarhet att utbildningar för yrkesgrupper såsom förskolelärare, lärare och sjuksköterskor behöver finnas över hela landet. Många gånger är dessa ingångsutbildningar för första generationens akademiker, personer som ofta redan har familj och inte möjlighet att flytta till en universitetsstad. Över hälften av landets nybörjarstudenter läser vid en högskola i det län där de redan bor och de väljer därefter i hög utsträckning att bo kvar. Likaså är det inte enbart av rekryteringsskäl viktigt att lärar- och sjuksköterskeutbildningen finns över hela landet, det är också helt nödvändigt utifrån utbildningarnas utformning. Det skulle inte vara möjligt att genomföra den verksamhetsförlagda delen av utbildningen vid några få orter i landet; det finns helt enkelt inte praktikplatser att tillgå om inte utbildningarna är spridda i hela landet.

Mälardalens högskola är med sina sex forskningsprofiler, 13 000 studenter och 1 000 anställda en av Sveriges största högstskolor. Högskolan är fast rotad i sin region, men verkar nationellt och internationellt genom de forsknings- och utvecklingssamarbeten som sker tillsammans med små, medelstora och globala företag som finns placerade i dess geografiska närhet. Mälardalens högskola bidrar därigenom till en starkt svensk konkurrenskraft.

Idag ställs ökade krav på vetenskaplig underbyggnad; i praktiken betyder det bland annat att fler disputerade lärare och professorer ska knytas till utbildningarna för att säkra kvalitén.

Detta är något vi välkomnar då det är viktigt att alla högstskoleutbildningar håller en hög kvalitet. De totala forskningsanslagen till landets lärosäten har

Fel! Okänt namn på

aldrig varit större. Men samtidigt som forskningsresurser ligger oanvända, på andra stora lärosäten, har lärosäten som Mälardalens högskola en så låg forskningsfinansiering att det är svårt att uppfylla kraven på ökad kvalitet och behålla sina examensrätter. De ökade krav som införts måste därför kopplas till vettiga ekonomiska förutsättningar. Idag får Mälardalens högskola 0,6% av de forskningsmedel som staten fördelar direkt till universitet och högskolor, trots att den är en av Sveriges största högskolor som presterat bra och uppvisat en god kvalitet på såväl sin utbildning som forskning. Varför Mälardalens högskola har en så låg statlig forskningsfinansiering finns inget svar på, utan det hänvisas till historiska skäl som ingen lyckats förklara. Faktum är att högskolans ”taskiga ingångslön” idag drabbar högskolan och dess utveckling hårt.

När kraven på högskolan höjs, måste den statliga finansieringen följa med. Vi ser nu nationella konsekvenser av eftersläpningen, då inledningsvis bara 32 av 59 lärosäten som ansökte om den nya lärarutbildningen fick ja. Hela 24 ansökningar avslogs därmed hos de 21 universitet och högskolor som sökt.

Mälardalens högskolas region suger upp nästintill samtliga studenter som utbildas vid högskolan, och dessa anställs i dess kommuner, landsting och näringsliv. Idag utbildar Mälardalens högskola bland annat lärare, sjuksköterskor, socionomer, sjukgymnaster, ekonomer, civilingenjörer och högskoleingenjörer där 86 % väljer att stanna kvar och arbeta i regionen efter avslutade studier. Om någon utbildning skulle läggas ner på grund av förlorade examensrätter skulle detta bli kännbart för samhällets medborgare, då exempelvis skolan kommer att få svårt att hitta lärare att anställa och sjukhuset kommer att få svårt att ge en bra vård på grund av personalbrist. Då vi står inför tider med mycket stora generationsväxlingar borde det vara extra angeläget för staten att inte låta dessa scenarion ske, utan istället se till att högskolor har en möjlighet att säkerställa sina examensrätter. I vår region ligger också globala företag som Volvo, Bombardier, Westinghouse och ABB. De ligger där av olika historiska anledningar och de är givetvis beroende av en nära kompetensförsörjning av ingenjörer, ekonomer, personalvetare och andra yrkesgrupper som kan jobba på dessa företag. Det skulle såklart bli kännbart om högskolan skulle få lägga ner utbildningar, istället för att i tider med stora generationsväxlingar stötta det ökade behovet av nyrekryteringar. Näringslivet drabbas även indirekt, då orter som inte kan ha kompetent personal i skolor och inom vården drabbas av utflyttning. Attraktionsvärdet för en region sjunker om skola och vård inte fungerar.

Det är därför nödvändigt att regeringen vidtar åtgärder avseende fördelningen av delar av forskningsresurserna inför den kommande forsknings- och innovationspropositionen, och beaktar Mälardalens och andra högskolors med liknande ekonomiska förutsättningar behov av att kunna forskningsanknyta sina utbildningar – och därigenom säkerställa examensrätterna. Annars kommer såväl den här regionen som hela Sverige att stå inför stora framtida problem med den regionala kompetensförsörjningen.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 3 oktober 2011

Hans Ekström (S)

Anna Wallén (S)

Sara Karlsson (S)

Fredrik Olovsson (S)